

NOWY

Kurjer Łódzki

Odzienik polityczny, społeczny i literacki.

Wtorek, dnia 16 marca 1915 r.

Redakcja i administracja „Nowego Kurjera Łódzkiego” mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej Nr. 37. Interesowani do redakcji zgłaszać się mogą od 1 i pół do 3 po poł. i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 3 ran. do 7 wiecz. Adres telegraficzny „Łódź-Kurjer”.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie **rb. 6**, półrocznie **rb. 3**, miesięcznie **kop. 50**. Za odnośnienie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie. Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 kop. miesięcznie. Zmiana adresu 20 kop. **Telefon Nr. 253.**

Cena ogłoszeń: I-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop., nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zwykłe 10 kop. Drobne ogłoszenia 1 i pół kop. za wyraz.

Ogłoszenia zamiejscowe: I-sza strona 50 kop., reklamy po 20 kop., zwykłe 12 kop. za wiersz lub jego miejsce. w tekście 75 kop.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca za artykuły nieprzyjęte z góry ceną honorarjów administracja **wypłacać nie będzie.**

Agentury: w Łodzi—Biuro ogł. „Promień”, Piotrkowska 81; w Pabjanicach—A. Wadzyński, Zamkowa 23; w Zgierz—Nowy Rynek, kiosk Aleks. Lasha. **WYŁĄCZNE PRAWO przyjmowania ogłoszeń w Rosji, zagranicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, dane jest Domowi Handl. L. i E. Metzki i S-ka.**

Rozporządzenie

Dla kraju polskiego zaboru rosyjskiego, a obecnie pod administracją niemiecką pozostającego postanawiam, co następuje:

I.

Zakazuje urządzania wszelkich publicznych i zamkniętych zebrań każdego rodzaju jako i ich zwiedzanie, jeżeli naczelnik powiatu—w Łodzi prezydent policji—na nie piśmiennego zezwolenia nie udzieli.

II.

Kto powyższe rozporządzenie przekroczy karany będzie więzieniem aż do 3 lat.

III.

Tę samą karę otrzyma ten, który do zwołania zebrania przede wszystkim przy sporządzaniu lub rozpowszechnianiu druków lub pism—dopomagać będzie jako i właściciele lokali, w których zebrania się odbędą.

IV.

Rozporządzenie natychmiast obowiązuje.

z. r.

von Tulff

general piechoty.

Zezwolenia na zebrania przynajmniej 3 dni najprzód z podaniem dnia, godziny, miejsca, programu i mówców programowych mnie zakomunikowane być muszą. Tajne schadzki celem obradowania nad sprawami politycznymi również są zakazane i w myśl wstępu II powyższego rozporządzenia karane będą.

Cesarsko-Niemiecki prezydent policji von Oppen.

Łódź, 11 marca 1915.

Obwieszczenie.

Sąd polowy Komendantury miejscowej w Łodzi skazał na śmierć dnia 13 marca 1915 r.

1. Robotnika, Jana Rembowskiego
2. Woźnicę, Ignacego Reszke
3. Robotnika Władysława Heina

wszystkich z Rudy-Pabjanickiej, ponieważ byli oni w posiadaniu rewolwerów wbrew powtórnemu zakazowi i nosili je także podczas rabunków przeciwko mieszkańcom.

Wyrok wykonano tegoż dnia przez rozstrzelanie.

Komendantura miejscowa w Łodzi.

Obwieszczenie.

Następującym handlarzom pozwolono od dnia dzisiejszego aż do 5 kwietnia 1915 koszerne wina Pesach przyrządzać i sprzedawać:

E. Schiker, Nowomiejska 13
M. Bornstein, Nowomiejska 34.
M. Guter, Nowomiejska 30.
M. Lippel, Stary Rynek.
A. Feigenbaum, Zgierska
I. Felix, Piotrkowska 20
Danziger, Piotrkowska 24.
Alter, Piotrkowska 60.
Bulwa, Główna.
Chasilew, Cegielniana 51.
Leiserowitcz, Konstantynowska.
Bronowsky, Zgierska.
Rotholr, Rynek Gejera.
Lippel, Zielony Rynek.
Eisenstein, Zgierska.
Karo, Piotrkowska 23.
Dessau, Piotrkowska 36.
Ettinger Piotrkowska 64
Lichtenstein, Nowomiejska
Dereziński, Srednia
Tempelhoff, Cegielniana.
Bojes, Cegielniana/Wschodnia.

Wszystkie dalsze próby o zezwolenie sprzedaży tym podobnych towarów niniejszem się oddala.

Cesarsko-Niemiecki prezydent policji von Oppen.

Łódź, 13 marca 1915.

Obwieszczenie.

Sąd polowy skazał, dnia 25 lutego 1915 r., na śmierć robotnika Stanisława Płaczka z Moskuł ponieważ przywłaszczył on sobie niemiecki karabin piechoty z amunicją i zastano go w jego posiadaniu.

Płaczka wczoraj rozstrzelano.

Komendant miejscowy.

Łódź, 14 marca 1915.

Konstytucja Królestwa Polskiego, (1815—1830).

II.

Polacy! Okazało się niemożliwym zabezpieczyć na innej drodze wasze szczęście. Trzeba było zachować waszą Ojczyznę w ten sposób, aby ona nie mogła stać się przyczyną zawiści dla sąsiadów, aby nie stała się przyczyną wojny w Europie. Takie było żądanie przyjaciół ludz-

kości, żądanie samych Polaków, tak doradzała postąpić światła polityka.

Na skutek uroczystego traktatu europejskiego kongresu, zwanego w Wiedniu i na zasadzie aktu abdykacyjnego Jego Królewskiej Mości, Króla Saskiego, My obejmujemy w nieodłączne władanie prowincje Królestwa Polskiego, otrzymane na mocy traktatów i ustanawiamy tam Rząd tymczasowy, złożony z osób, posiadających nasze pełnomocnictwa do przeprowadzenia bez wstrząszeń stałego, konstytucyjnego ustroju, którego zasady wypracowane zostały przy waszym udziale.

Nasi namiestnicy objaśniają was o pożytkach, zagwarantowanych wam przez traktat wiedeński, dowiedcie się również o korzyściach, które otrzymacie dzięki konstytucyjnej unji Waszej Ojczyzny z Naszym Państwem, unji, która powinna umocnić wasze prawa, wasz los, wasze obowiązki.

Niniejszym wzywamy wszystkie strony ludności, wzywamy wojsko i urzędników państwowych, aby wykonali przysięgę na wierność, która stanie się zadatkiem wiecznego przywiązania narodu i zadatkiem naszych ojcowskich trosk o Jego szczęście. Zatrzeszczymy się najważniejszą sprawą ulżenia żołnierzom, ciężącym na Waszej Ojczyźnie, które spadły podczas przebytych dni niebezpiecznych na Waszą Ojczyznę. Nie jest nam obojętym ich rozmiar i załowaliśmy, żeśmy dotąd nie mogli ich usunąć.

Polacy! Niechaj znamienita era, zmieniająca wasz los, umocni na wasze wasze żądania, wasze nadzieje, wasze uczucia. Niechaj żarliwość o sławę naszego państwa, niechaj wiara w nasze zamiary usprawiedliwią dobrodziejstwa warunków waszego nowego bytu i uczyni was godnymi stopniowej poprawy losu waszego!

Karta konstytucyjna z dnia 27 listopada 1815 r. stanowiła sformułowanie ustaw i przywilejów, wspomnianych w przytoczonym manifestie.

Jestto trochę bardziej reakcyjna forma redakcji konstytucji 3 maja, która „liberalnemu” Aleksandrowi I nie podobała się zwłaszcza w ustępach. Uczeń jakóbina Laharpe’a w praktyce umiał doskonale bronić swoich praw samowładcy. Był to tylko odmienny, w Rosji dotąd nieznan, typ samowładcy, który dużo mówił o... wolności, prawie, sprawiedliwości i t. d.

Dlatego też konkubinaty Polski z Rosją, wolności z tyranją — było jednym z najdziwniejszych zjawisk politycznych w dziejach Europy, skazany z góry na niepowodzenie.

Zasady konstytucji były następujące,

1) Prowincje polskie, na kongresie wiedeńskim przyłączone do Rosji, pod oddzielnym tytułem królestwa Polskiego, zostaną na zawsze przywiązane do berła tego mocarstwa i mieć będą konstytucję narodową, ugruntowaną na zasadach porządku, sprawiedliwości i wolności. Statut konstytucyjny Księstwa Warszawskiego, dotąd trwający, oraz urządzenia jakie z niego wypływają, zachowują się w tych wszystkich postanowieniach, które nie są zmienione lub umiarkowane aktem niniejszym.

Następne artykuły mówią o prawodawstwie własnem (kodeks Napoleona) o armji własnej, monecie.

Język polski jest językiem państwowym, panującym w zarządzie, sądzie i armji bez żadnego wyjątku. Wszystkie państwowe urzędy cywilne i wojskowe mogą być zajmowane tylko przez Polaków; pod względem finansowym Królestwo Polskie było zupełnie niezależne od Rosji i każde z obu państw posiadało swój oddzielny dług państwowy.

Konstytucja obala przywilejy stanowe, uznaje zasady równości wobec prawa i gwarantuje narodowi swobodę wiary, słowa i druku, nie tykalność osobistą i mieszkań.

Włościanie (§ 35) zachowują prawo wolności osobistej i nabywania własności gruntowej.

Gwarancję konstytucji stanowił § 31, głoszący.

„Naród Polski będzie miał pierwsze czasy przedstawicielstw narodowe w Sejmie, składającym się z króla i dwóch izb, z których pierwsza składa się z członków Senatu, druga z posłów ziemskich i deputowanych z gmin.

Władza prawodawcza należała do sejmu, zwoływanego co dwa lata na przeciąg 30 dni.

Członkami izby wyższej, czyli senatorskiej byli wielcy książęta biskupi djecejalni rzymsko katolicki i grecko-katolicki, oraz wojewodowie i kasztelanowie. Wszyscy więc byli mianowani przez monarchę.

Izba niższa składała się z 77 posłów, wybieranych przez szlachtę właścicieli ziemskich, na sejmikach powiatowych po jednym od każda

